

GEOGRAFSKO DRUŠTVO HRVATSKE

LA SOCIÉTÉ DE GÉOGRAPHIE DE CROATIE

POVEĆANJE BROJA I RASPORED DRUŠTVENIH SASTANAKA

Organizacioni napredak društva i povećani interes članstva omogućili su nam od početka 1953. da predemo na nedjeljne sastanke, koji se održavaju ponedjeljkom i počinju u 19 sati.

Prvog ponedjeljka u mjesecu održavaju se stručni sastanci sa predavanjima i diskusijama znanstvenog karaktera. Treći ponedjeljak je rezerviran za probleme Nastavne sekcije. Ostali ponedjeljci su predviđeni za opće sastanke, na kojima će se raspravljati slobodne teme, referirati o važnim djelima i aktualnim problemima, prikazivati filmove geografskog sadržaja, projicirati slike i sl. Prema potrebi mogu se mjesto općih sastanaka održati izvanredni stručni ili nastavni sastanci.

Povećanje broja skraćuje sastanke, koji su prije često, zbog velikog dnevnog reda, predugo trajali. Otpadaju i posebni pozivi na sastanke. Naše članstvo računa sa geografskim ponedjeljkom. Ovom promjenom za članove u Zagrebu društvo postaje škola stručnog usavršavanja a članovima iz pokrajine pruža se veća mogućnost da svoje dolaske u Zagreb podese i slučajne iskoriste i prisustvuju sastancima društva. Uprava društva se nada da će uskoro biti u mogućnosti da unaprijed za godinu dana osigura i utvrdi raspored predavača, što bi se objavilo i dostavilo članstvu. Ostvarenje ovog plana ovisi o broju stručno-aktivnih članova.

Sjednice Upravnog odbora održavaju se prvog i trećeg ponedjeljka u 18 sati t. j. jedan sat prije sastanka članstva.

SASTANCI GEOGRAFSKOG DRUŠTVA HRVATSKE

God. 1952.

7. I. *Stručni sastanak*, na kome je:
 - a) dr. I. Rubčić održao predavanje «Suša u Primorju»; nakon diskusije, u drugom dijelu;
 - b) prof. dr. Roglić upoznao je prisutne sa važnošću avionskih snimaka te prikazao djela: E. de Martonne «Géographie aérienne», izdanje «Découverte aérienne» i «Flugbild der Schweiz» uz projiciranje nekih karakterističnih slika;
21. I. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je:
 - a) dr. B. Gušić održao predavanje «Makedonija»; nakon diskusije o ovom predavanju;
 - b) dr. R. Petrović prikazao je tri njemačka geografska udžbenika za srednje škole;
4. II. *Stručni sastanak*, na kome je predavao asistent V. Rogić: «Senj»; u drugom dijelu sastanka: dr. J. Roglić prikazao je I. svezak Danskog nacionalnog atlasa;
18. II. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je predavao dr. S. Ilešić: «O biti i metodama geografije»;
3. III. *Stručni sastanak*, na kome je predavao A. Blanc: «Prilog poznavanju agrarne strukture Zapadne Hrvatske»;
17. III. *Sastanak Nastavne sekcije* sa slijedećim dnevnim redom:
 - a) Dogovor o održavanju seminara u Dubrovniku i
 - b) Nevezana diskusija o problemima geografije na srednjoj školi;
7. IV. *Stručni sastanak*, na kome je predavao dr. R. Bičanić: «Putovi stočne trgovine u Hrvatskoj u 18. i 19. st.»;
21. IV. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je ing. P. Mardešić prikazao rad poduzeća «Učila» i demonstrirao glavna izrađena kartografska pomagala;

28. IV. *Stručni sastanak*, na kome je dr. I. Poljak održao predavanje: «Velebit»;
5. V. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je:
- a) dr. J. Roglič održao predavanje: «Požari šuma u Landes-u»; u drugom dijelu:
 - b) dr. I. Rubić prikazao je Darigov rad «Morfološke varijacije u Mediteranu između 1824. i 1924. godine»;
19. V. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je predavao A. Blanc: «Nastava geografije u francuskim srednjim školama»;
2. VI. održana je *Izvanredna godišnja skupština* u svrhu utanačenja članarine, koju je trebalo povisiti uslijed povećanja troška oko tiska društvenog glasila i diskusija o unapređenju rada društva.
4. X. *Izvanredni sastanak* radi dogovora za ekskurziju u Beograd i Novi Sad;
20. X. *Sastanak Nastavne sekcije* sa slijedećim dnevnim redom:
- a) L. Trivanović «Osvrt na seminar u Dubrovniku» i
 - b) »Zapažanja sa prijemnih ispita na fakultetima», referirali su dr. I. Rubić i prof. V. Blašković.
27. X. *Stručni sastanak*, na kome je
- a) predavao dr. J. Trifunski: «Stanovništvo Pčinje» i
 - b) dr. B. Gušić prikazao novu kartu Julijskih Alpa.
17. XI. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je predavao dr. J. Roglič: «O regionalnim karakteristikama USA»;
1. XII. *Stručni sastanak*, na kome je dr. J. Roglič dao izvještaj «O XVII. međunarodnom geografskom kongresu u Washingtonu»;
10. XII. *Izvanredni stručni sastanak*, na kome je predavao dr. B. Ž. Milojević: «Poluotok Fenwick u Marylandu»;
15. XII. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je prof. Z. Priselac predavao: «Iz metodike geografske nastave».

God 1953.

5. I. *Stručni sastanak*, na kome je predavao dr. I. Rubić: «Neki problemi Broda».
19. I. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 3 filma: «Međunarodna kontrola ledenih santi u sjevernom Atlantiku»; «New York» i «Život u velikom gradu».
26. I. *Opći sastanak*, na kome je prikazana 4 nastavna filma: «Erozija tla», «Čuvanje tla», «Promole» i «Izgradnja naselja Glen Oaks kod New Yorka».
2. II. *Stručni sastanak*, na kome je predavao dr. R. Bošnjak: «Geografski problemi Banije i Korduna»;
16. II. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je prof. dr. J. Roglič održao referat: «Novi nastavni plan i geografija u srednjoj školi», iza čega je slijedila diskusija;
2. III. *Stručni sastanak*, na kome je dr. I. Horvat održao predavanje: «Biljno-geografsko rasčlanjenje jugoistočne Evrope»;
10. III. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 4 filma: «Porto Rico»; «New England»; «Melioracija pašnjaka» i «Promet u USA»;
16. III. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je:
- a) dr. R. Petrović govorio «O upotrebi slike u nastavi geografije» i
 - b) prof. Z. Priselac: «O nastavnom planu za srednje škole»;
23. III. *Izvanredni sastanak Nastavne sekcije*, na kome je prof. Z. Priselac referirao «O zajedničkom seminaru» i «Dvomjesečnom kursu za nastavnike».
30. III. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 4 filma: «Zlato Rhone»; «Gradnja mosta Golden Gate u San Francisku»; «Yelowstonski park» i «Arapska arhitektura»;
6. IV. *Stručni sastanak*, na kome je dr. Fr. Ožegović održao predavanje: «Nafta u Jugoslaviji»;
13. IV. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 2 filma: «Hoover dam»; i «Zemlja zelenih planina»;
27. IV. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 3 francuska dia-filma: «La Baie du Mont Saint Michel»; «Nos grands ports de la Mer du Nord» i «Les Alpes françaises»;

4. V. *Stručni sastanak*, na kome je predavao I. Crkvenčić: «Razvoj poljoprivrede i socijalne promjene hrvatskog sela u posljednjih 100 godina»;
11. V. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 3 filma: «El Dorado (Britanska Gvajana)»; «Nigerija» i «Bijeli kontinent (Ekspedicija na Antarktiku)»;
18. V. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je referirano (dr. J. Roglić i prof. V. Blašković) i diskutirano o temi: «Opažanja i problemi u vezi s inspekcijom geografske nastave u Zagrebu»;
20. V. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 3 filma: «Malaja»; «Cipar» i «Zapadna Engleska»;
25. V. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je govorio prof. Z. Priselac: «Dia-film u nastavi geografije (uz projiciranje 3 dia-filma)»;
29. VI. *Izvanredni stručni sastanak*, na kome je predavao G. W. Hoffman (University of Texas, Austin, USA): «Poslijeratni ekonomski razvoj jugozapadnog dijela USA»;
19. X. *Sastanak Nastavne sekcije*, na kome je govorio:
 - a) prof. L. Trivanović «Osvrt na seminar u Osijeku i kongres geografa Jugoslavije (obzirom na nastavne probleme)» i
 - b) Plan rada za šk. 1953/54. godinu.
2. XI. *Stručni sastanak*, na kome je asistent I. Crkvenčić referirao: «O III. kongresu geografa Jugoslavije»;
16. XI. *Sastanak Nastavne sekcije* sa slijedećim dnevnim redom:
 - a) prof. A. Cvitanović: «Ljetni seminar g. 1954. — mjesto održavanja i plan rada»; i
 - b) prof. I. Barić: «Plan ekskurzija za nastavnike u šk. 1953/54. godini».
23. XI. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 3 filma: «Klima Francuske»; «Rijeka Clyde s posebnim osvrtom na Glasgow» i «Indija»;
6. XII. održana je *Glavna skupština*, na kojoj je raspravljano o radu starog i izabran novi upravni odbor. Detaljniji izvještaj u slijedećim broju.
14. XII. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 4 francuska dia-filma: «Bordeaux»; «Valovi i morska doba»; «Camargue» i «Industrija Francuske»;
21. XII. *Sastanak Nastavne sekcije* s dnevnim redom: L. Trivanović, «Dogovor o radu Nastavne sekcije»;
28. XII. *Opći sastanak*, na kome su prikazana 2 filma: «Afrique Occidentale Française» i «Levant».

EKSKURZIJE I TERENSKI SEMINARI

God. 1952.

1. IV. bila je ekskurzija Zagreb—Banova Jaruga—Gojilo—Kutina—Zagreb, na kojoj je sudjelovalo 27 članova. Objašnjenja su dali dr. J. Roglić i dr. I. Rubić.
- 6.—20. VII. održan je terenski seminar u Dubrovniku (v. izvještaj str. 134).
16. XI. izvedena je ekskurzija Zagreb—Zdenčina—Crna Mlaka—Zagreb, na kojoj je učestvovalo 16 članova pod vodstvom dr. J. Roglića.

God. 1953.

- 7.—20. VII. održan je terenski seminar Zagreb—Osijek—Beograd—Zagreb (v. str. 137).
25. X. izvedena je ekskurzija autobusom Zagreb—Petrinja—Sisak—Zagreb, na kojoj je učestvovalo 41 učesnik, pod vodstvom dr. J. Roglića i dr. I. Rubića.

OGRANCI

Ogranak Geografskog društva Hrvatske u Splitu. — Rad ovog našeg najstarijeg i najaktivnijeg ogranka odvijao se u održavanju redovitih sastanaka. U okviru Nastavne sekcije raspravljani su različiti nastavni problemi i dani detaljni osvrti na seminare (u Dubrovniku i Osijeku) i III. kongres geografa Jugoslavije. Uz to su održavana predavanja iz šire geografske problematike: prof. A. Rumora je govorio o «Aljasci»; major R. Valenta: «O značenju fotogra-

metrije* (uz projiciranje filma) i prof. A. Jutronić: »Poslijeratna talijanska geografija«. Članovi društva su održali više predavanja u Narodnom sveučilištu u Splitu i jedno u Supetru. Ogranak je povezan sa Planinarskim društvom i Meteorološkom službom, što mu olakšava rješenje problema prostorija i organizaciju terenskog rada. Suradnja u dnevnoj štampi ostvarena je mnogobrojnim priložima (popularni geografski članci i prikazi geografskih publikacija), koje piše predsjednik Ogranka, prof. A. Jutronić.

Početak 1954. održati će se glavna skupština i izbor novog upravnog odbora. Sada je ogranak predsjednik prof. A. Jutronić, a tajnik prof. O. Planjar.

Ogranak Geografskog društva u Varaždinu. — Ogranak u Varaždinu uspješno nastavlja svojim radom. Održano je više predavanja iz regionalne geografije: Indija (P. Kurtek), Jugozapadna Azija (J. Sivončik), Varaždinstina — regija sjeverozapadne Hrvatske (V. Kovačić), Balkanski poluotok ili dunavska srednja Evropa (V. Kovačić), Trst i problemi Trsta (V. Kovačić), Velika putovanja i otkrića novih zemalja (V. Kovačić), Geološka slika južnog ruba Varaždinstine (Z. Rukavina), te osvrta na seminar u Dubrovniku i Osijeku (St. Špoljar). U svrhu unapređenja rada zaključeno je osnivanje centralne geografske biblioteke za sve škole u Varaždinu, organizacija zasebnih predavaonica i geografskih kabineta te izvođenje ekscurzija. Dosada su izvršene 2 ekscurzije, a zbog boljeg okupljanja geografa sa škola u okolnim centrima odlučeno je povezivanje ekscurzija sa društvenim sastancima izvan Varaždina.

Ogranak Geografskog društva Hrvatske u Rijeci. — U maju 1952. osnovan je nov ogranak našeg društva, u Rijeci. Za predsjednika je izabran Ž. Kamenar, a za tajnika N. Stražičić. Za kratko vrijeme ogranak je započeo rad. Održavani su redovni mjesečni sastanci, na kojima se raspravljalo o aktuelnim problemima geografske nastave, držali referati i specijalni osvrta na rad seminara u Dubrovniku (1952) i Osijeku (1953) te na III. kongres geografa Jugoslavije. Poseban sastanak bio je posvećen diskusiji o Geografskom glasniku. Ž. Kamenar održao je predavanje: »Nepoznati Tibet«. Članovi ogranaka predavali su u Narodnom Sveučilištu na Rijeci (N. Stražičić — tri, Ž. Kamenar — jedno predavanje) i Bujama (N. Stražičić).

SAVJET GEOGRAFSKIH DRUŠTAVA FNRJ

Prema odluci plenuma Savjeta geografskih društava FNRJ od 22. IX. 1953. u Banjoj Luci predana je dužnost Izvršnog odbora do slijedećeg Kongresa geografa Jugoslavije Geografskom društvu Hrvatske. Dužnosti u Izvršnom odboru preuzeli su do Glavne skupštine društva dosadašnji delegati za plenum Savjeta geografskih društava i to: prof. dr. Josip Roglić, kao predsjednik, prof. dr. Ivo Rubić kao zamjenik predsjednika i asist. Ivan Crkvenčić kao tajnik.

V. Rogić

UPOZORENJE NAŠEM ČLANSTVU

Razmjenom sa stranim i domaćim časopisima, poklonima i kupovinom Geografsko društvo Hrvatske stvara postepeno vlastitu biblioteku, koja se odvojeno vodi u Geografskom institutu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, gdje je za sada sjedište društva. Geografski institut ima dosta bogatu i dobro uređenu biblioteku, kolekciju karata, a u formiranju je kolekcija fotografija i dijapozitiva. Kao što Geografsko društvo stavlja institutu na korišćenje svoje izvore, tako se i naše članstvo može koristiti institutskom bibliotekom i kolekcijama. Geografski institut ima pogodnu čitaonicu, u kojoj članovi mogu konzultirati brojne izvore bilo institutske ili društvene svojine. Ovo je ne samo pogodno za članstvo u Zagrebu, već i članovi iz unutrašnjosti mogu pri svojim povremenim posjetima Zagreba imati znatne koristi, ako bar i letimično pogledaju najnovije izvore. Institut je otvoren od 7 do 19 sati sa kratkim podnevnim prekidom.

Preporuča se članstvu, osobito nastavnici, da se ovim mogućnostima i vrelima koriste radi svog stručnog izdavanja.

IZ DRUŠTVENE KRONIKE

Geografsko društvo Hrvatske nastoji da što uspješnije obavi svoj zadatak na suradnji sa drugim društvima i ličnostima u zemlji i inostranstvu. U tom je radu dosada naše mlado društvo imalo velike koristi od pomoći i rezultata drugih, koji su stariji i iskusniji. U proteklom periodu mi smo već bili u stanju da i drugima u nekoliko uzvratimo. Spomenuti ćemo glavne datume iz ove suradnje.

Kongres slovenskih geografa (Kamnik, 6.—10. IX. 1952) — Na ovome su sastanku kao izaslanici Geografskog društva Hrvatske učestvovali dr. Ivo Rubić, prof. Luka Trivanović i asist. Ivan Crkvenčić, koji su obilno koristili i u naše društvo prenijeli iskustva slovenskih geografa.

Posjeta američkih geografa — Krajem lipnja i početkom srpnja 1953. boravili su u našoj zemlji, radi njenog upoznavanja, prof. G. Hoffman sa Univerziteta države Texas, Austin i prof. P. Schwartz, sa States teacher's College, New Haven, Connecticut, USA. Geografsko društvo Hrvatske pomoglo im je pri izboru i organizaciji puta. Prof. G. Hoffman je za naše članstvo održao zanimljivo predavanje: «Poslijeratni ekonomski razvoj jugozapadnog dijela USA».

Pomoć Srpskog geografskog društva — U izvođenju seminara u Osijeku i srednjem Podunavlju, ukazali su nam pomoć različiti predstavnici vlasti i privrede. Naročito želimo istaći susretljivost prof. dr. B. Bukurova prilikom boravka u Novom Sadu. Osobito gostoprimstvo ukazalo je učesnicima Srpsko geografsko društvo dočekom, organizacijom smještaja, davanjem potrebnih objašnjenja (prof. dr. B. Ž. Milojević) i stavljanjem na raspolaganje autobusa za razgledavanje grada. Na toj pomoći se i ovim putem zahvaljujemo.

Ekскурzija Udruženja bavarskih nastavnika geografije u Jugoslaviju (22. VII. do 10. VIII. 1953) — Geografsko društvo Hrvatske pomoglo je prof. O. Berningenu (Erlangen) pri organizaciji i izvođenju ekskurzije Udruženja nastavnika geografije kroz Jugoslaviju (Gorica — Postojna — Rijeka — Plitvička jezera — Zadar — Split — Mostar — Dubrovnik — Titograd — Žabljak — Sarajevo — Beograd — Zagreb — Dravograd). Ekскурzija je izvedena posebnim autobusom i prenoćivalo se u logorima. Ekскурziju je od Gorice do Zagreba pratio i davao objašnjenja asist. V. Rogić, tajnik društva.

Ekскурzija kroz dinarski krš — Na inicijativu i pod vodstvom prof. H. Lehmana (Frankfurt/M) organizirana je zajednička ekskurzija Komisije za probleme krša pri Međunarodnoj geografskoj uniji i Geografskog instituta sveučilišta u Frankfurtu. Ekскурzija je posjetila krš južne Njemačke, Alpa i Dinarskog gorja. Pored njemačkih bilo je i više francuskih učesnika.

U utvrđivanju trase i organizaciji puta kroz Jugoslaviju glavni udio je imalo naše društvo, odnosno prof. J. Roglić, koji je uz pomoć apsoluta I. Baučića, vodio ekskurziju na putu Postojna — Rijeka — Plitvička jezera — Zadar — Split — Mostar — Dubrovnik — Cetinje — Titograd — Nikšić — Žabljak — Plevlja — Sarajevo. Putovalo se zasebnim autobusom, a prenoćivalo logorovanjem ili u hotelima.